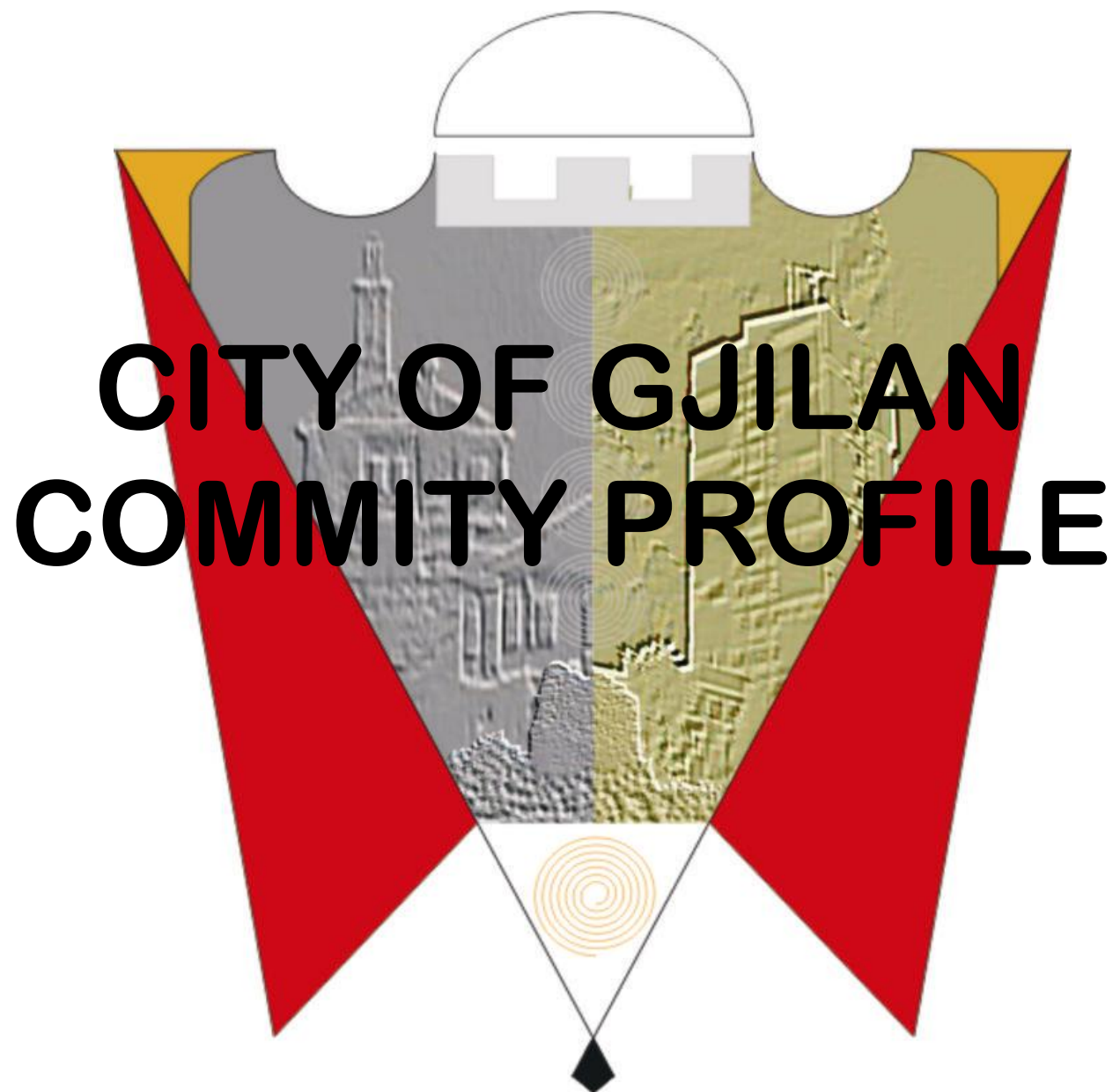

2014

Drejtoria për Zhvillim Ekonomik - Gjiilan
Fadil OSMANI, Zyrtar për Promovimin e Investimeve
mob: +377 45 218 100
E-mail: fadilosmani02@yahoo.com

PROFILI I KOMUNITETIT - COMMITY PROFILE

Karakteristikat e komunitetit

- Lokacioni

Komuna e Gjilanit gjendet në pjesën juglindore të Kosovës, rajoni i Anamoraves, me një sipërfaqe prej 515 km², deri në vitin 2010 kur me procesin e decentralizimit i merren 123 km², Komuna e Gjilanit tani ka 392 km². Pozita e mirë gjeografike që ka, i mundëson asaj lidhje të mira me qendrat tjera të Kosovës dhe të rajonit.

Foto 1. Harta Kosova dhe Regjioni i Gjilanit

Komuna e Gjilanit kufizohet : në juglindje me Preshevën (33km) dhe Kumanovën (malet e Karadakut), në lindje me Bujanovcin (40.5km), në verilindje Kamenicën (29km), në jug ka Vitinë (20km), në perëndim Lipjanin dhe Prishtinën (47km) në verilindje me Novobërdën,(19.5km)

Në komunën tonë 49 lokalitete janë të banuara vetëm me Shqiptarë, 5 fshatra të komunës janë të përziera Shqiptarë - Serbë, 1 Shqiptarë - Turq dhe rreth 9 lokalitete janë të banuara me Serbë, popullsia e llogaritur përafërsisht është 145.804 banor, ku jetojnë këto komunitete: Shqiptarë, Serbë, Turq, Romë dhe të tjerë.

Karakteristikat e terrenit : Vetë qyteti shtrihet në një fushëgropë të gjerë. Ndërkaq territori i komunës ka parakushte të mira për bujqësi dhe njihet si komunë agro-industriale. Kategorizimi i tokave në bazë të përbërjes gjeologjike, mund të bëhet vetëm pas një hulumtimi të thellë pedologjik, por ajo që tash dihet është se në Komunën e Gjilanit dominojnë tokat e kuqe argjilore të cilat shtrihen rrëzë maleve, tokat aluviale që shtrihen në të dy anët e lumit Morava dhe lumenjëve të tjerë më të vegjël, si dhe tipi i tokave smonicë që kryesisht shtrihen në pjesën qendrore të komunës. Në juglindje ka malet e Karadakut si dhe një pjesë të Rrafshit të Kosovës – fushë pjellore.

o Përshkrimi themelor

Regjioni i Gjilanit përfshin komunat :

- **Dardanën (Kamenicën) (29km)** : është komuna më lindore e Kosovës, që kufizohet me kufirin e Serbisë, Prishtinën, Artanën dhe Gjilanin. Afro 58,500 banorë jetojnë në 74 fshatra, në bazë të regjistrimit të vitit 1991, aktualisht popullata përbëhet nga afro 79 për qind shqiptarë, 21 për qind serbë, përfshirë në këtë shifër edhe një përqindje të vogël të romëve sipërfaqja 523 km².
- **Novobërdën (19.5km)** : karakterizohet për dy gjëra : është komuna më e vogël në Kosovë me vetëm 90km² me përafërsisht 4.500 banorë dhe ka një baraspeshë të mirë demografike me 50 % shqipëtar dhe 50 % serbë .
- **Vitinë (20km)** : Komuna e Vitisë shtrihet në pjesën juglindore të Kosovës, kufizohet me tri komuna të tjera (Gjilanin, Ferizajn dhe Kaçanikun) dhe me Republikën e Maqedonisë. Numri i përgjithshëm i popullsisë: 68,633, Dendësia e popullsisë: 231 banorë për një km², 70% e popullsisë është ndërmjet moshës 18 dhe 35 vjeçare .
- **Ferizajn (32km)** : Komuna e Ferizajt ka 720 km katrorë, ka gjithsejt 44 fshatra , në të cilat jetojnë gjysma e popullatës së kësaj komune . Komuna e Ferizajt ka afro 145.000 banorë , prej tyre gjysma jetojnë në qytet dhe gjysma në fshatra . Nga komunitetet tjera jetojnë rreth 3700 banorë , kryesisht Ashkalinjë, Romë, Goranë, Musliman, Serbë .
- **Kaçaniku** : shtrihet në pjesën jugore të Kosovës, me një pozitë të volitshme gjeografike. Karakteristikat kryesore të komunës janë: Një sipërfaqe prej 306 km², Terren malor me gryka të mprehëta; kryesisht të pyllëzuara (60%), Komuna e Kaçanikut ka një popullatë të vlerësuar prej 50,000 banorësh.
- **Shtërpca** : ka një pozitë të volitshme gjeografike. Karakteristikat kryesore të komunës janë: Një sipërfaqe prej 247 km², ka një popullatë të vlerësuar prej 13,633 banorësh, dendësia 55 banorë në /km² .

o Harta rajonale

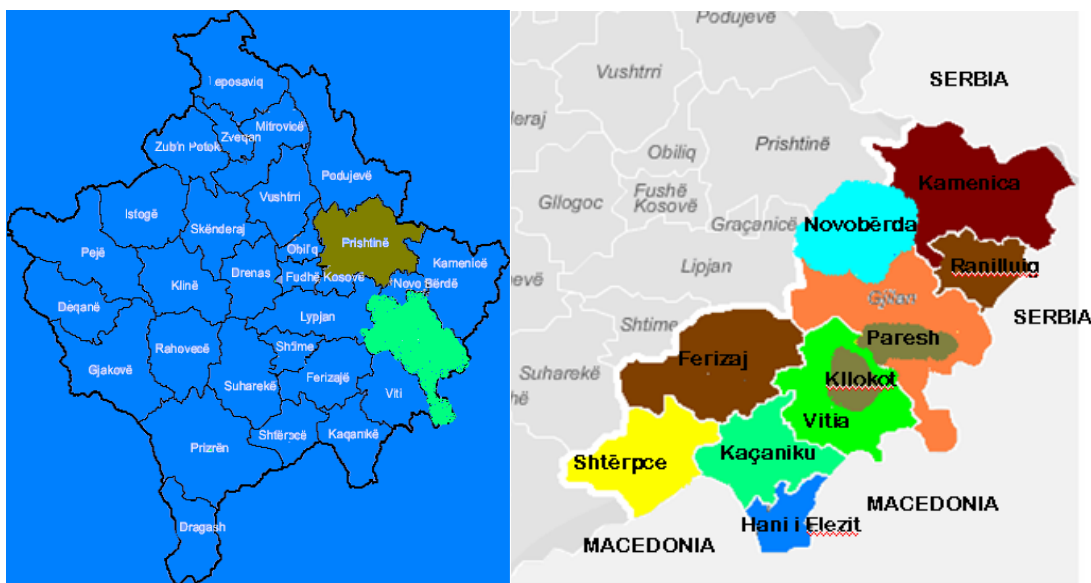

Foto 2 : Harta rajonale para dhe pas procesit te decentralizimit

- Popullata

- o E tashme¹

Komuna e Gjilanit në bazë të regjistrimit të fundit të bërë nga Enti Statistikor i Kosovës ka këtë strukturë të popullsisë

Banesat	Ekonomit familjare	Gjithësejt	Meshkuj	Femra
23186	17048	90015	45323	44692

**Sipas regjistrimit të fundit, prill 2011, komuna e Gjilanit ka 90.015 banorë, pa qytetarët në botën e jashtme.*

- o E kaluar

Popullsia e Gjilanit, përherë ka qenë e përzier, me dominimin e shqiptarëve, si gjatë sundimit turk, ashtu edhe atij serbo-jugosllav. Sipas publikimit të Entit të Statistikave të Kosovës, dhjetor 2002, numri i përgjithshëm i banorëve ishte 133.724 (68.814 meshkuj dhe 64.910 femra), prej tyre 116.246 janë shqiptarë ndërsa 17.478 nga komunitetet tjera. Në zonën urbane jetojnë 79.898 banorë, ndërsa pjesa tjetër në viset rurale.

Numri bruto i popullatës sipas vlerësimeve në komunën e Gjilanit

Vitet	1981	1991
Meshkuj	43 294	53 360
Femra	40 791	50 315
Gjithsejt (Bruto)	84 085	103 675
Gjithsejt (Neto)	35 229	51 912

Struktura nacionale e popullsisë së komunës së Gjilanit vlerësohet të jetë kështu: 116 246 Shqiptarë (86.9 %), 12 500 Serbë (9.4 %), 133 Malazias (0.1 %), 936 Turq (0.7%), 267 Boshnjakë (0.2 %), 3 610 Romë (2.7 %) dhe 32 të Tjerë. Vlerësohet se në vitin 2002, numri i banorëve në 1 km² ka qenë 254, ose një rritje prej 55.83% në krahasim me vitin 1981, kur numri i banorëve në 1 km² ishte 163. Norma vjetore neto e rritjes së popullatës është vlerësuar të jetë rreth 2.3%.

- Përshkrim i shkurtër i komunës

Gjilani është qendër e mirëfilltë e regjionit të Anamoravës, e cila bashkë me komunat pranë saj, Vitinë, Kllokotin, Parteshin, Novo Brdën, Kamenicën e Ranillugun, por edhe me Preshevën dhe Bujanocin, përbejnë një komunitet prej rreth gjysmë milioni banorësh.

Gjilani është qendër kulturore, ekonomike dhe arsimore e këtij regjioni dhe natyrshëm ai edhe po e luan këtë rol, sidomos me hapjen dhe modernizimin e arterieve komunikuese ndërkufitare me Serbinë dhe Maqedoninë, por edhe me përcaktimin e saktë të komunës dhe qeverisë që në Gjilan të themelohet njëri nga Universitetet Publike të Kosovës, i cili duhet të fillojë me punë qysh në tetor të vitit 2011.

Për këto vite pas luftës Komuna po bën përpjekje maksimale që ta zhvillojë infrastrukturën dhe bazën ekonomike të saj, sepse ende numri i atyre që kërkojnë punë në komunë, është tejet i madh.

Gjilani daton nga viti 1772 dhe është themeluar nga familja e Gjinajve, e cila që nga viti 1737 ka sunduar një pjesë të Kosovës. Sulltani ka njohur pushtetin e kësaj familje.

Gjinajt erdhën në Gjilan nga qyteti mesjetar i Artanës (Novobërdë). Si themelues njihet Bahti Beg Gjinolli. Qyteti shtrihet në një fushëgropë të gjerë, ka kushte të mira për bujqësi dhe njihet si qytet agro-industrial.

Nga 15 shkurti 2003, Gjilani është seli e zyrës së Agjensionit për Demokraci Lokale të Këshillit të Evropës. Është binjakëzuar ose ka nënshkruar partneritet me komunat: komunën e Kukësit (Shqipëri), Iperit (Belgjikë), Luterbahut (Francë) Yildirim (Turqi), Kumanovën (Maqedoni), po ashtu Gjilani është edhe antare e Asociacioni i Komunave Turke në Botë (TDBB) , shiko : www.tdbb.org.tr

¹ www.esk.rks-gov.net

Janë shënuar përparime të dukshme në ndërtimin e rrjetit të rrugëve, si në zonën urbane, ashtu edhe nëpër fshatra. Janë ndërtuar dhjetëra kilometra ujësjellës e kanalizime në tërë hapësirën e komunës si dhe është punuar shpejt dhe mirë në zgjerimin e hapësirës shkollore dhe pajisjen e shkollave me inventar të ri.

Është punuar mirë në ndërtimin e zonave të gjelbra, parkingjeve e trotuareve dhe në mirëmbajtjen e pastrimin e ambientit, kudo në komunë.

Ambiciet e tona janë që të ndërtojmë parakushte të mira për ardhje të investimeve në komunën e Gjilanit dhe për zhvillim sa më të shpejtë ekonomik të saj. Bashkë me Institucionet Nderkombetare po punojmë në hartimin e strategjisë zhvillimore të rajonit të lindjes, ku përfshihet edhe komuna jonë, ndërtimi i një zone ekonomike me infrastrukturë moderne dhe me shërbime të mira dhe të lira publike, është njëri nga hapat e parë që do të bëjmë, tani u kemi hapur derën dhe po punojmë shumë në inkurajimin e investimeve nga brenda dhe jashtë, ne e shohim zhvillimin ekonomik në agrikulturë, në pylltari, në përpunim të lehtë industrial, në ndërtim, në shërbime transporti dhe shërbime tjera ndërkufitare e ndërshtetërore si dhe në aplikimin e dijes për të gjitha këto lëmi.

Transportimi (gjithmonë përfshini distancën dhe kohën e udhëtimit nga komuna)

- **Magjistralet**

- **Rrugët kryesore të transportit dhe mundësia e qasjes nëpër tregje**

Pozita gjeografike i mundëson lidhje të mira me qendrat tjera të Kosovës dhe të rajonit, duke qenë edhe një qendër e rëndësishme në trekëndshin Gjilan-Preshevë-Kumanovë.

- **Lidhja e Komunës së Gjilanit me territorin e Serbisë bëhet përmesë :**

- Rrugës magjistrale Gjilan – Bujanovc - Vranjë nëpër grykën e Konqulit, përmesë kësaj rruge Kosova del më lehtë boshtin meridinal ballkanik nëpër luginën e Moravës ku pastaj lidhet me autostraden Beograd – Shkup
 - Lidhja tjetër e komunësë sonë me Serbinë bëhet përmesë rrugës regjionale Gjilan- Pasjan – Muçibab – Preshevë dhe del në magjistralen Preshevë – Shkup .

- **Lidhja e Komunës së Gjilanit me territorin e Maqedonisë tentohet të bëhet përmesë :**

- Lidhja tjetër e komunësë sonë me Maqedonin (Kumanoven) tentohet të bëhet bëhet përmesë rrugës regjionale Gjilan- Zhegër – Stanqiq – Kumanovë dhe del në magjistralen Beograd – Athinë gjegjësisht prek koridorin 8 dhe 10

Rruget magjistrale te rendesis se veqant ne qarkullimin e lire te mallrave dhe njerzve qe lidhin Komunen e Gjilanit me qendrat tjera dhe shtet tjera e ato jane :

Nr.	Emërtimi i rrugëve	Gjatësia
01	Rruga Gjilan – Muqybabë – Preshevë (Serbi) dalja ne korridorin 10	33 km
02	Rruga Gjilan - Kamenicë – Bujanovcin (Serbi) dalja ne korridorin 10	40.5 km
03	Gjilan- Zhegër – Stanqiq – Kumanovë (Maqedoni) dalja ne korridorin 8	35 km
04	Rruga Gjilan – Partesh – Viti - Ferizaj	32 km
05	Rruga Gjilan - Magjistranja Prishtinë – Shkup (Maqedoni)	30 km
06	Rruga Gjilan - Prishtinë – Aeroport	60 km
07	Rruga Gjilan - Lipjan – Aeroport	50 km
08	Rruga Gjilan - Novobërdën	19.5 km

Po japim te dhenat e rrugeve qe Komunen e Gjilanit idhin me Maqedonin (Kumanovën) e cila po tentohet të bëhet bëhet përmesë rrugës regjionale Gjilan- Zhegër – Stanqiq – Kumanovë dhe del në magjistralen Beograd – Athinë gjegjësishtë prek koridorin 8 dhe 10

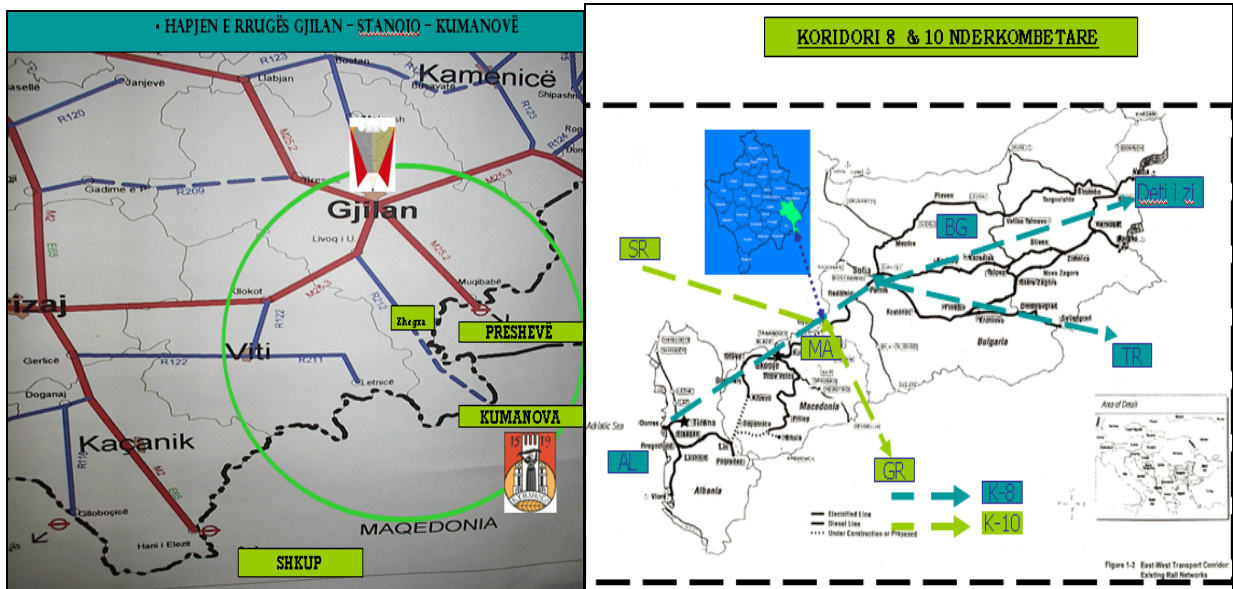

Foto 3 : Harta rajonale para dhe pas procesit te decentralizimit

Në Komunën e Gjilanit është një ndërmarrje transportuese publike dhe 21 kompani private transportuese si dhe 136 autotaksi .

Foto 4 : Rrugët kryesore në Kosovë

- Hekurudhat

o Terminali hekurudhor për ngarkesa

Komuna e Gjilanit nuk ka hekurudhë, stacioni më i afërt i trenave është në Ferizaj 33 km larg, kjo nuk e pengon zhvillimin e komunës nga se rruga magjistrale Gjilan – Ferizaj ofron kushte të mira të transportimit të mallrave .

Foto 5. Hekurudhat në Kosovë

- Aeroportet

Aeroporti më i afërt është në Prishtinë rreth 60 km larg nga Gjilani nëse shfrytëzohet magjistralja Gjilan – Prishtinë – Aeroport dhe rreth 50 km nëse shfrytëzohet magjistralja Gjilan – Lipjan – Aeroport , po ashtu ka edhe aeroportin e Shkupit 80 km .

Aeroportet kanë lidhje dhe linja të mirat me të gjitha shtetet si ato në perëndim dhe në lindje, po ashtu aeroporti ndërkombëtar ofron shërbime për pasagjerë dhe shërbime kargo .

- Rugët ujore të lundrueshme

Rugët ujore që lidhin Komunën e Gjilanit është Deti Adriatik gjegjësisht porti i Durrësit (320 km) dhe i Shëngjinit (290 km) të cilat ofrojnë shërbime të mira nga se janë porte me ujë të thellë për bartësit e ngarkesave, po ashtu Komuna e Gjilanit është pjesë integrale e rrugës së kombit (autostradës) Prishtinë – Tiranë – Durrës

Komunalet (lista e ofruesve dhe të gjitha informatat në dispozicion në lidhje me komunalet)

- **Rrymë elektrike :**

Në komunën e Gjilanit ekzistojnë 4 TS 35/10 kv : Gjilani I deri Gilani IV dhe Lladova, 24 km lidhje koblloviqe dhe 347 km lidhje ajrore me gjithsejt 3476 shtylla elektrike dhe 271 trafostacione 10/0.4 kv, me gjithsejt 57 MVA fuqi instaluese 35/10(Kv) dhe 51.5 MVA fuqi instaluese Ts 110/35 (KV).

Duke iu falënderuar donatorëve, komuna e Gjilanit ne mase te mdhe po e përmirëson infrastrukturën energjetike, tani eshte duke u nderuta trafosttacioni Gjilani V si donacion i ardhur nga Qeveria e Zvicrës , trafostacioni i ri do të përmirësojë furnizimin me energji elektrike dhe perfundimisht Gjilani i thot lamtumire terrrit dhe ngarkesa në trafostacione në sezonin dimëror, pra Korporta Elektro Energjetike e Kosoves ne bashkekordinim me Komunen ka arritur për t’u ofruar shërbime më kualitative per qytetare dhe biznese .

- **Telekomunikimi (mobil, i të dhënave, telefon, etj.)**

Në Gjilan vepron Njësia e Postës dhe Telekomit të Kosovës ku kapaciteti i telefonisë fikse është i mjaftueshëm dhe eshte ne rritje, brenda dites sigurohet nje numer i telefonise fikse nga se pas luftes eshte punuar shume ne modernizimin e teknologjisë informative, po ashtu ekzistojne edhe telefonja mobile Vala 900 dhe IPKO te cilat ofrojne sherbime te telefonise dhe internetit me kapacitet te mjaftueshm .

- **Burimet e ujit dhe disponueshmëria e përgjithshme me ujë**

- o **Madhësia e ujësjellësit :** Gjatësia e rrjetit të ujësjellësit është mbi 100 km, me dimensione 50- 400, jo vetem qyteti por edhe te gjitha fsahtrat e mdha jane te kyqyra ne rrejtin e ujesjellsit, me menaxhimin e burimeve te ujit, rrejteve te ujesjellsit menaxhon Ndermarrja Publike “Hidromorava”
- o **Ujësjellësi në dispozicion :** Kapaciteti maksimal i prodhimit është 300 l/s, Komuna e Gjilanit furnizohet me uje te pijeshme nga keto burime : penda në fshatin Përlepnice ku ekziston edhe fabrika e perpunimit te ujit, lokacioni Guri i Hoxhës, lokacioni Baja dhe Velekica ku ekziston edhe fabrika e perpunimit te ujit, po ashtu vlen te ceket se ekziston edhe rrjeti i ujesjellsit industriale ku jan furnizuar me uje fabrika e Tekstilit, Baterive, Çeliku, Radiatoret etj. po ashtu ekziston edhe Penda e Livoqit e cila momentalishteshfrytzohet per rekreacion .

Foto 6. foto Penda

- **Kanalizimi dhe impiantet për trajtim të ujërave të zeza**
 - o **Kërkesat për shkarkim të kanalizimit** : Me sistemin e kanalizimit të ujërave fekal është i mbuluar i gjithë territori i komunes së Gjilanit në përjashtim viset e thella malore, me menaxhimin e rrjetit të kanalizimit menaxhon Ndermarrja Publike “Hidromorava”
 - o **Kapaciteti i trajtimit të ujërave të zeza** : një pjesë e rrjetit të kanalizimit të ujërave atmosferik është i kyqur në atë të ujërave fekal, vlen të ceket se për momentin nuk ka fabrika të trajtimit të ujërave të zeza, ku sot ekipet e inxhinierve dhe planerve po punojnë që shumë shpejtë të ndodhë një gjë e tillë, po shikohet mundësia që një investim i tillë të ndodhë përmes Parteriteti Publiko Private, ku komuna e Gjilanit i ka hapur rrugë këtij procesi .
- **Hedhja e mbeturinave**
 - o **Mbeturinat e përgjithshme** : në Gjilan në fshatin Velekiçë (5km) ndodhet deponia Regjionale, lokacioni i qëlluar larg vendbanimit , i përgaditur mirë për deponim të hedhurinave, kjo deponi ndryshon dukshëm nga deponia e vjetër sepse janë marrë parasysh kushtet gjeologjike, hidrologjike, topografike, deponia ofron kushte për menagjim të kontrolluar të hedhurinave, mbulim të përditshëm të hedhurinave me shtresë dheu, pengesë kundër ndotjes së ajrit, ujërave nëntokësore ujërave sipërfaqësore, trajtim të ujërave kulluese dhe gazërave nga dekompozitimi i hedhurinave, me menaxhimin e mbeturinave menaxhon Ndermarrja Publike “Higjiena” ku si aktivitet primare ka grumbullimi, bartjen dhe deponimin e mbeturinave në komunat ku vepronë .
 - o **Riciklimi** : deri tani shumë here është diskutuar për mundësinë e riciklimit të mbeturinave / letres dhe plastike /, deri tani nuk ka pas iniciative as individuale e as institucionale tani komuna e Gjilanit ka hyrë në Parteriteti Publiko Private të ndermarrjes publike për grumbullimin e mbeturinave “Higjiena” e cila parashifet ky procese ku në amse të madhe do të zvogëlonte sasinë e mbeturinave në deponi dhe do të krijonte vend të rja punë, në Gjilan ekzistojnë disa ndermarrje private të grumbullimit të metaleve – hekurit edhe elementeve tjera metalike .

Foto 7. foto deponia dhe riciklimi i mbeturinave

- o **Mbeturinat e rrezikshme** : me menaxhimin e mbeturinave menaxhon Ndermarrja Publike “Higjiena” ku si aktivitet primare ka grumbullimi, bartjen dhe deponimin e mbeturinave në komunat ku vepronë, këtu përfshihen edhe deponimi i mbeturinave të rrezikshme .

Punëdhënësit kryesor / Ëkonoamia

- Lista e dhjetë punëdhënësve kryesor në komunë, çfarë prodhojnë/shesin/etj., dhe punësimi i përgjithshëm nga secila kompani

Sektori shoqëror : po përballet me shumë probleme për shkak të humbjeve të mëdha gjatë periudhës së okupimit (në dekadën e kaluar), por gjithashtu edhe për shkak të transformimit ekonomik pas luftës në Kosovë, pra pas vitit 1999. Pengesat kryesore janë: mungesa e kapitalit qarkullues, sigurimi i lëndës së parë, mungesa e investimeve, humbja e tregjeve, etj. Shpresa e vetme për sektorin shoqëror të ekonomisë është mbete privatizimi i ndërmarrjeve. Ekzistojnë investitorë potencialë lokalë dhe ndërkombtar të interesuar për të investuar në privatizimin e këtyre ndërmarrjeve, ky process është ne perfudnim e siper dhe po menaxhohet nga Agjencia Kosovare i Privatizimit, <http://www.pak-ks.org/>

Sektori privat : në Gjilan daton kryesisht nga fundi i viteve të tetëdhjeta (1989), duke u zhvilluar intensivisht gjatë katër viteve të fundit. Sot, ekzistojnë 3737 ndërmarrje që janë të regjistruara dhe funksionojnë në Gjilan, duke punësuar më shumë se 10,000 punëtorë . Më shumë se 75% e ndërmarrjeve private të regjistruara janë të angazhuara në aktivitete tregtare, duke punësuar më shumë se 63% të numrit total të të punësuarve në sektorin privat. Vetëm 3.5% e ndërmarrjeve janë të angazhuara në krijimin e vlerës së re – në prodhim. Këto ndërmarrje kryesisht importojnë nga Maqedonia, Serbia dhe Mali i Zi, Turqia, Greqia, dhe nga vende të tjera Europiane.

Ndërmarrjet Ndërtimore :

Përkundër sfidave të sektorit të ndërtimitarisë në pothuajse secilin sektor, ekziston një numër i faktorëve pozitiv dhe i mundësive, pas luftes hovi i vazhdueshëm i tregut është një prej faktorëve më të rëndësishëm, deri në 80% të materialeve ndërtimore dhe produkteve të përdorura në ndonjë projekt janë të importuara disa nga firaamt ndertimore kan gyrethyes te cilat me investiemt e tyre kan ariture te sigurojne lenden e pare per rregullimin e rrugeve dhe rere te kulitetit te larte per ndertim me gjithat aktualisht nuk ka laboratorë të akredituar të pavarur për testimin e materialeve në Kosovë.

Lista e ndermarrjeve ndertimore :

Nr.	Emri i biznesit	Lokacioni	Te dhenat tjera – veprimatria
01	Company Bejta Commerce	Gjilan – Gllama	www.bejta-commerce.com
02	Tali	Gjilan	Stabilimente te betonit dhe asfaltim te rruge
03	Magjistranja	Gjilan	Asfaltimi i rrugeve
04	EuroTrans	Gjilan	www.eurotrans-ks.com
05	Agrohermes	Gjilan	www.agro-hermes.com

Ndërmarrjet Prodhuese :

Ekzistojne nje numer i vogel i ndermarrjeve prodhuese, kryesihste ato jane te orientuara ne keto lemi : prodhimi i ujit, pijeve freskuese, lengjeve te ndryshme si dhe perpunimi i pemeve .

Lista e ndermarrjeve prodhuese private :

Nr.	Emri i biznesit	Te dhenat tjera – veprimatria
01	Company Bejta Commerce	Prodhimi i ujit “Ola”
02	Compact Group	Prodhimi i ujit “Dea”
03	Compania Fluidi	Prodhimi pijeve freskuese dhe lengjeve te ndryshme
04	Compania ASK Foods	Prodhimi i produkteve ushqimore bio / www.ask-foods.com

UJË NATYRAL - MINERAL "OLA" : Fabrika për prodhimin e ujit natyral-mineral dhe të gazuar "OLA" punën e filloi më 8 shtator 2002. Uji natyral-mineral "OLA" buron nga thellësia e tokës së Kosovës. Burimin e ka nga një masë shkëmbore në thellësi prej 48 dhe 58 metra. Uji i këtyre dy burimeve është i ana- lizuar dhe i testuar dhe si i tillë i plotëson të gjitha standardet e ujit të pijshëm.

Company Bejta Commerce : www.bejta-commerce.com

UJË NATYRAL - MINERAL "DEA" : Ujë Natyral Mineral DEA i nxjerrur nga thellësia e nëntokës në bjeshkët e Zhegotit është një nga ujërat më të lehta oligo minerale dhe posedon një sasi të mjaftueshme të mineraleve që janë të domosdoshme për funksionimin e trupit dhe stabilizimin e tij. DEA ka filluar prodhimin në vitin 2004. Në dy vitet e para, kompania me sukses ka hyrë në treg dhe ka një rritje rapide në treg. Kjo ishte nga shkak i cilësisë së mirë të ujit të prodhimit si dhe nga promovimi adekuat i qëllimit.

Compact Group : www.ujidea.com

Kompania Fluidi : tashmë është njëra ndër kompanitë udhëheqëse dhe më të mëdha në Kosovë dhe regionin e Ballkanit, duke prodhuar pije natyrale dhe të gazuara me licencë ndërkombëtare. Falë profesionalizmit të lartë në punë dhe pajisjeve më moderne, kompania jonë është e certifikuar me ISO standardet për prodhim me praktikë të mira. Këtë e dëshmon edhe fakti që tanimë jemi prezente në më shumë se 10 shtete europiane.

www.fluidi.net & www.rccola-f.com

Ndërmarrjet Shërbyese dhe Qendrat Tregëtare :

Ekzistojnë një numër i madhë i ndërmarrjeve shërbyese, sipas statistikave 80% të ndërmarrjeve të regjistruara janë ndërmarrje shërbyese, ku kryesisht importohen produktet e tyre nga vendet fqinje, po ashtu kemi edhe disa qendra tregëtare të cilat kanë të punësuar një numër relativisht të madhë në këto sektore, ekzistojnë disa qendra tregëtare por më njohurat janë : Agmia Center, Drini Market, Viva Market, ETC, Bezi Market, Florimi Center,

Agmia Center : Lokacioni i Agmia Center gjendet në magjistralen Gjilan-Bujanoc, Agmia Center ka një sipërfaqe të ndërtimit mbi 12000 m² si qendër tregëtare si dhe objektet tjera që hyjnë në kuadër të Agmia Center mbi 4500 m² objekte të shfrytëzuara, në kompleksin e Agmia Center veprojnë mbi 54 biznese private. Sipas analizave të stafit të Qendres Tregëtare Agmia Center Numri i vizitorëve gjatë ditës arrijnë deri në 3500-4000 vizitorëve, ndërsa gjatë sezonit arrijnë deri në 8000 vizitorë në ditë, Në Agmia Center - janë të punësuar mbi 200 puntorë të profileve të ndryshme, për më shumë informata www.agmia-center.com

Ndërmarrja Diamond : u themelua në vitin 1999 ku filloi furnizimin e tregut kosovar me produktet për nevojat shtëpiake të firmës së njohur turke PASABAHC, me një numër të madh produktesh nga qelqi. Në kuadër të zgjerimit të aktivitetit, në vitin 2004 ndërmarrja Diamond fillon me shpërndarjen në tregun kosovar të një artikulli shumë të nevojshëm nga kompania e njohur turke PAKSEL: pelena për fëmijë DIANA, në vitin 2005 ndërmarrja Diamond sjell në Kosovë edhe dy produkte tjera higjienike me kualitet edhe më të lartë: pelenat për fëmijë me mbështjellës tekstili VIP Baby dhe vatat për femra DIANA, për më shumë informata www.diamond-ks.com

Industria /Ekonomia

- **Kompanitë ekzistuese prodhuese :** Deri në vitet e 90-ta, Gjilani kishte një ekonomi relativisht stabile, ajo përbëhej prej Kombinati i Tekstilit, Kombinati i Duhanit, Fabrika e baterive, Fabrika e Radiatorëve, Çeliku, Grafikos, Elektrokosova, Morava e Binçës, Kosovatrasi, PTK, Agrokultura, Veterinaria, Stacioni i Bujqësisë, Mirusha, Ekonomia e Pyejeve, 28 Nëntori, Anamorava, Qarkullimi, Teuta, Kristali, Drita, Hidroteknika, Ndërmarrja Komunale Publike, Kualiteti, Hekurishtja. Mirpo shfrytëzimi dhe administrimi jo i drejtë i këtyre kapaciteteve, gjatë dhjetë viteve të kaluara, periudhë kjo kur shqiptarët ishin privuar nga e drejta e punës, kanë bërë që riaktivizimi i tyre të jetë i vështirë. Shumica nga këto fabrika janë privatizuar nga Agjencia Kosovare e Privatizimit, (<http://www.pak-ks.org/>) mirepo disa prej tyre ende mbeten në këto procese si që është Fabrika e Radiatorëve e cila menjherë nga pas lufta ka rifilluar prodhimtarinë.

Lista e ndërmarrjeve prodhuese – industria

Nr.	Emri i biznesit	Te dhënat tjera – veprimtaria
01	Fabrika e Radiatorëve "Jugoterm"	www.jugoterm-ks.com

- Përfshijë prodhimet që prodhohen nga kompania dhe Lokacioni i selisë së korporatës : Fabrika e radiatorëve dhe e stabilimenteve klimatike ka filluar punën në vitin 1978 dhe me prodhimet e saj ka arritur të depërtojë edhe në tregun e jashtëm. Prodhimet e kësaj Fabrike janë: radiatorët për ngrohje qendrore, radiatorët elektrikë (me vaj), radiatorët gypor, kolektorët solarë, kaldajat K-30 , makinat ftohëse për transformatorë. Me këtë prodhimtatri, Fabrika e Gjilanit ka qenë e pranishme në tregjet e ndryshme të botës, si në Irlandë, Spanjë, Zvicër, Gjermani, Greqi, Libi e të tjera.
Radiatorët prodhohen në teknologji bashkëkohore, sipas licenës së firmave “FAEL” të Zvicrës dhe “MUHR” të Gjermanisë. Arrijnë nivel ideal të ngrohtësisë, kanë pamje dhe domenezone standarde dhe janë të përshtatshëm për t’u vendosur në çdo ambient. Garancioni i tyre është 15 vjet. Fabrika gjendet në rrugën “Mulla idrizi”, nr 26 në Gjilan.

Ekonomia joformale – deri ne vitin 2010 një numër personash me zeje të ndryshme si elektrikistë dhe shërbime ndërtimore, floktari, rrobaqepësi, e kështu me rradhë kan ushtruar aktivitetin e tyre pa regjistrim biznesi, me themelimin e Qenderes per Regjistrimin e Biznesit ne Gjilan, Komuna ka bërë përpjekje dhe ka bindur të regjistrohen, tani më ekonomia jo formale nuk ekziston, deri ne vitin 2010 Regjistrimi i Biznesit ishte i centralizuar dhe kjo krijonte probleme per nivelin lokal .

Zonat industriale

- Pasqyra e zonave industriale/parqeve/vendndodhjeve/ndërtesave të lira në komunë Komuna e Gjilanit në bazë të planeve rregulluese dhe strategjisë zhvillimore ekonomike ka identifikuar disa zona të lira të cilat i hapin rrugë perspektives zhvillimore ekonomike, me gjithat ne mungese te mjeteve buxhetore nuk kemi arritur te funksionalizojm me infrastrukture asnjë njëren nga këto, viti 2012 dhe vitet ne vijim do ti kushtohet një rëndësi e veçanet këtyre zonave . Ministria e Tregtisë dhe Industrisë do te jete mbështeste e këtyre proceseve te krijimit te zonave ekonomike .

PERKRAHJE KOMUNAVE PËR KRIJIMIN E ZONAVE EKONOMIKE NË KOSOVË

Ekonomi

Economy

Plani Zhvillimor Urban dhe Komunal dhe Ministria e Tregtisë dhe Industrisë : <http://www.mti-ks.org>

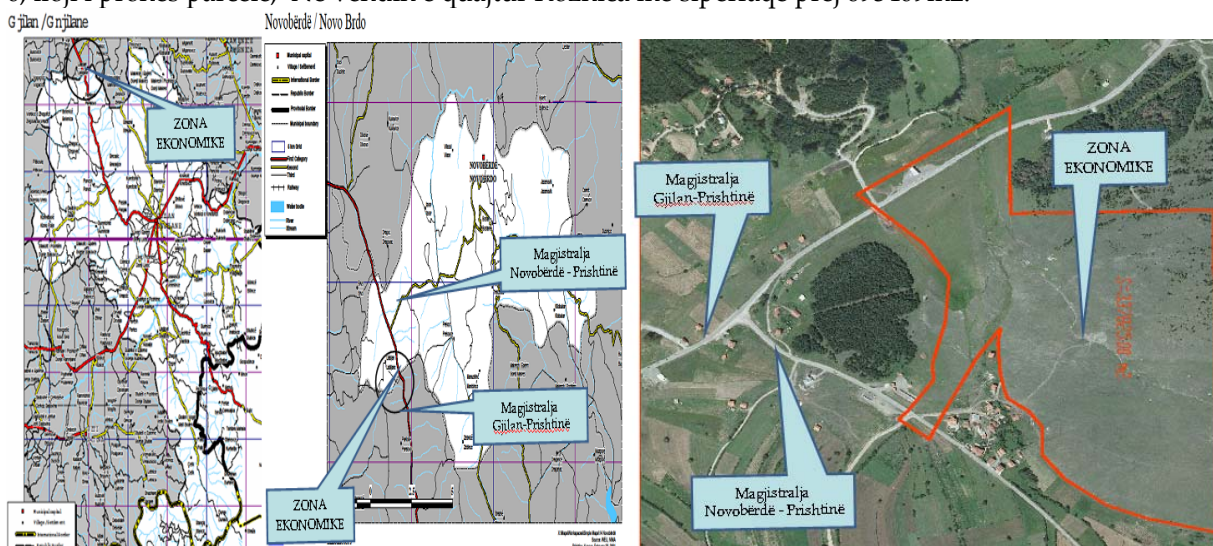
Zona industriale do të mundësoj një impuls të ri për zhvillimin e bizneseve të vogla dhe të mesme ku do tu mundësoj bizneseve sipërfaqe të urbanizuara me infrastruktur moderne për zhvillimin e aktiviteteve në rend të parë atyre prodhuese .

o Përgatit listën me tiparet e poshtme për çdo zonë industriale/park/lokacion/ndërtesë të lirë në komunën tuaj

(Karakteristikat e përgjithshme, Madhësia e lokacionit, Qasja e transportimit në magjistrale dhe rrjeti rajonal i transportit, Përfshini harta, plane të ndërtesave, fotografi, fotografi ajrore)

Zona e parë : Komuna e Gjilanit dhe Komuna e Novobërdës janë pajtuar që të hyjnë në partneritet të përbashkët në pajtim me ligjin për vetëqeverisjen lokale që të krijojnë një zonë të përbashkët ekonomike e cila gjendet në territorin e Komunës së Novobërdës në Llabjan e cila ka dalje në rrugën regjionale Gjilan – Prishtinë dhe rrugën rajonale Prishtinë – Novobërdë – Kamenicë – Ranilluk Dheu i bardhë.

Zona e përbashkët ekonomike gjendet në zonën kadastrale – Novobërdë, Nr. i njësisë P-72414040-00627-0, lloji i pronës parcelë, Në vendin e quajtur Koznica me sipërfaqe prej 693409m2.

Zona e ekonomike – e planifikuar sipas vendimeve të Kuvendeve Komunale Gjilan dhe Novobërdë

VIZIONI

The Municipality of Gjilan will have efficient local governance with regulated urban and rural infrastructure and a clean and healthy living environment.

The strong tradition of industry and entrepreneurship will result in rapid SME development and an increase in employment.

Good cross-border cooperation will enable a better integration of regional economies and will create a favorable environment to attract investors.

Komuna e Gjilanit do të ketë qeverisje lokale efektive me infrastrukturë të rregulluar urbane dhe rurale, do të jetë një mjedis i shëndoshë dhe i pastër për jetesë.

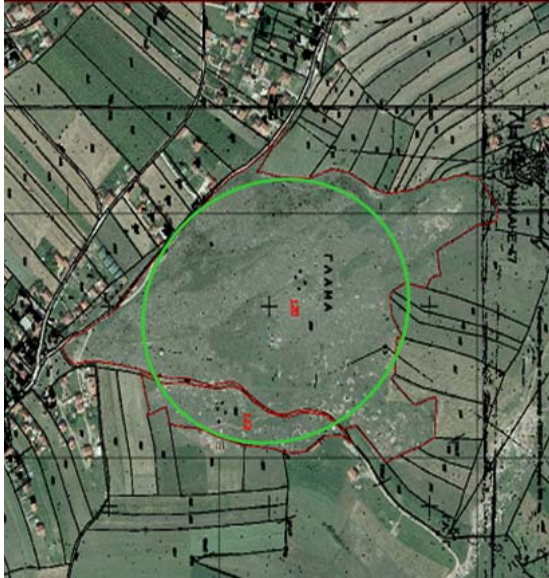
Tradita e fortë industriale dhe e ndërmarrësisë do të shprehët me zhvillim të fuqishëm të NVMve dhe rritje dinamike të punësimit.

Bashkëpunimi i mirë ndërkufitar do të mundësojë integrimin e ekonomisë së rajonit dhe krijimin e ambientit për tërheqjen e investitorëve.

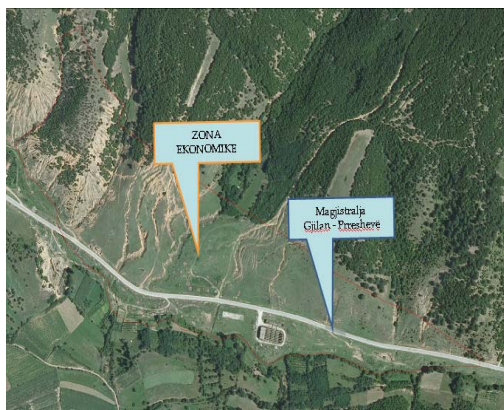
Vizioni i Komunës së Gjilanit dhe Zona ekonomike në raport me shtet fqinje Serbi dhe Maqedoni

Zona e dytë : Komuna e Gjilanit edhe deri tani është dëshmuar e suksesshme në projektet e këtilla dhe ajo i vlerëson si shumë të nevojshme bashkëpunimin reciprok dhe krijimin e lidhjeve midis institucioneve të ndryshme, të cilat po japin kontribut në nxitjen dhe stimulimin e zhvillimit ekonomik .

Zona industriale do të mundësojë një impuls të ri për zhvillimin e bizneseve të vogla dhe të mesme ku do të mundësojë bizneseve sipërfaqe të urbanizuara me infrastrukturë moderne për zhvillimin e aktiviteteve në rend të parë atyre prodhuese . Bizneset potenciale që janë duke kërkuar mundësitë e një biznesi të zhvilluar modern në botën e globalizuar e cila është në rritje e sipër për të hapur dyer të vizioneve të reja bashkëpunimeve dhe lidhjeve ndërkombëtare dhe dhënjes së shërbimeve të tjera do të kenë mundësi të arrijnë të gjitha këto më lehtë në zonën industriale . Zona industriale shtrihet në sipërfaqen prej $S=142,640 \text{ m}^2$ (14,264 ha)

Zona e tretë : Komuna e Gjilanit dhe Komuna e Parteshit krijojnë zonave ekonomike e kanë parapare se do të ketë këto përfitime : Krijimi i bazës së qëndrueshme për realizimin e objektivave të zhvillimit, Përmirësimi i rrethit afarist, Nxitja e zhvillimit të biznesit privat, Krijimi i mundësi për rritjen e interesimit për investime në sektorin privat nga donatorët (për shkak të pozitës ideale për këtë lloj biznesi), Përqendrimi i prodhuesit industrial në një zonë me infrastrukturë të rregulluar (përbashkët), Favorizimi i krijimit të ndërmarrjeve të reja industriale (duke marrë parasysh se Gjilani ka traditë dhe resurse të mjaftueshme), Krijimi i mundësi për thithjen e kapitalit nga diaspora (për shkak të parakushteve mjaft të mira) dhe Krijimi i vendeve të reja të punës. Zona e ekonomike në fshatin Pasjan përfshin parcelat me numra 3402 dhe 3403 .

Stimulimet

- Stimulimet e përgjithshme që mund të ofrohen nga komuna për industrinë/biznesin e kualifikuar (të mos ketë hollësi të tepruara)

Bashkëpunim i Komunës së Gjilanit me Komunitetin e Biznesit është në nivel shumë të lartë vlen të ceket bashkëfinancimi i projektit : Ndërtimi dhe instalimi i largpërçuesit kabllorik 20 KV nga trafostacioni 35/10 /20/ KV Gjilani 4 deri te Kompania Bejta Commerc – rruga për Ferizaj, kjo zonë më heret është përballur me probleme të shumta dhe humbje të mëdha në bizneset e tyre për shkak të reduktimeve të energjisë elektrike. Iniciativa e komunitet të biznesit për të eliminuar këtë problem dhe këto humbje në bizneset e tyre ka marrë pëlqimin dhe mbështetjen e Komunës për participim në këtë projekt në mënyrë që këtij komuniteti të biznesit t'iu garantojë furnizim 24 orë me energji elektrike.

Po ashtu edhe pjesa e rrugës së Bujanovcit, me iniciativë të tyre dhe në bashkëpunim me komunitetin e biznesit, zyrës së USAD-it dhe KEK-ut dhe Komunës së Gjilanit kanë finalizuar një projekt i tillë dhe quhet kategoria A+, financimi i këtij projekti në masë të madhe do t'i zbuste problemet me të cilat ballafaqohet komuniteti i biznesit, njëherit ka krijuar kushte të mira dhe mundësi të krijimit të vendeve të reja të punës .

Po ashtu vlen të ceket edhe bashkëpunim i Komunes së Gjilanit me Shoqatën e Argjentarve , ku janë financuar projektet : Ndërtimi i qendrës zejtare (afër objektit të Xhamisë së Madhe), ku janë soiguruar lokale afariste për 32 zejtare .

Fuqia punëtore / papunesia

- Karakteristikat e fuqisë punëtore, Fuqia punëtore totale, Shkalla e papunësisë, Kualifikimet e përgjithshme të punëtorëve në zonën tuaj ; Paga mesatare për kategorinë kryesore të kualifikimit ; Kategoria kryesore e kualifikimit në zonë :

Tregu i Punës në Komunën e Gjilanit SHKURT 2011			Qendra Regjionale për Punësim Gjilanit					
	Gjilan Gjithsejt		Komuna e Gjilanit		Viti		Kamenicë	
	Shifra	%	Shifra	%	Shifra	%	Shifra	%
Numri i punëkërkuësve të rinj të regjistruar gjatë muajit raportues	218	100	113	100.0	79	100.0	26	100.0
Numri i përgjithshëm i punëkërkuësve në fund të muajit raportues sipas strukturës kualifikuese	34832	100	21817	100	5797	100	7218	100
të pakualifikuar	19408	55.7	12142	56	3093	53.4	4173	57.8
gjysëm të kualifikuar	1783	5.1	1383	6	224	3.9	176	2.4
të kualifikuar	2432	7.0	1700	8	505	8.7	227	3.1
me shkollë të mesme	10441	30.0	6036	28	1861	32.1	2544	35.2
me shkollë të lartë	257	0.7	197	1	29	0.5	31	0.4
me fakultet	511	1.5	359	2	85	1.5	67	0.9
Numri i përgjithshëm i punëkërkuësve në fund të muajit raportues sipas grup moshës	34832	100	21817	100	5797	100	7218	100
16 - 24 vjeç	11863	34.1	7191	33.0	2249	38.8	2423	33.6
25 - 39 vjeç	15965	45.8	9854	45.2	2612	45.1	3499	48.5
40 - 54 vjeç	5665	16.3	3684	16.9	812	14.0	1169	16.2
55 +	1339	3.8	1088	5.0	124	2.1	127	1.8
Numri i përgjithshëm i punëkërkuësve (FEMRA) në fund të muajit raportues sipas struk.kualifikuse	16570	100	10577	100	2654	100	3339	100
të pakualifikuar	10997	66.4	6811	64.4	1799	67.8	2387	71.5
gjysëm të kualifikuar	657	4.0	492	4.7	108	4.1	57	1.7
të kualifikuar	518	3.1	412	3.9	98	3.7	8	0.2
me shkollë të mesme	4039	24.4	2555	24.2	619	23.3	865	25.9
me shkollë të lartë	121	0.7	110	1.0	4	0.2	7	0.2
me fakultet	238	1.4	197	1.9	26	1.0	15	0.4
Numri i përgjithshëm i punëkërkuësve në fund të muajit raportues sipas struk.nacionale	34832	100	21817	100	5797	100	7218	100
Shqiptar	30251	86.8	19641	90.0	5084	87.7	5526	76.6
Sërb	3605	10.3	1306	6.0	709	12.2	1590	22.0
të tjerë	976	2.8	870	4.0	4	0.1	102	1.4

Te dhenat janë marrë nga Qendra Regjionale e Punësimit e cila është në kuader të Ministrisë së Punës dhe Mireqenjes Sociale, vizito : www.rks-gov.net/mpms

Arsimi – shkollat/programet teknike/universitetet

- Shkollat për fëmijë – publike dhe private
 - o Lloji i shkollave : te gjitha shkollat ne Komunen e Gjilanit jane publike,
 - o Numri i shkollave : Komuna e Gjilanit ka 44 objekte shkollore duke perfshire arsimin fillor dhe te mesem, vetem ne qytet ka 8 shkolla fillore dhe 5 shkolla te mesme si dhe konviktin e nxensve dhe studenteve .

Çfarëdo shkolle speciale për arsim profesional/teknik : shkollat e mesme jane te pasijura me kuadro profesionale pastaj programe dhe laboratore te ndryshem si dhe pune praktike per nxense, tani kemi keto shkolla te mesme : shkolla e mesme ekonomike, shkolla e mesme e bujqesis dhe ambientit, shkolla e mesme e mjekesis, gjimnazi dhe shkolla e mesme teknike . Sistemi shkollor i mesëm akoma nuk ofron trajnime praktike të majftueshme, por më shumë është i orientuar kah arsimimi i përgjithshëm në fushat e medicinës, makinerisë, bujqësisë, ekonomisë, etj.

Trajnimi profesional – Zyra Regjionale e Punësimit dhe Qendra per Aftesim Profesional (e udhëhequr dhe financuar nga Ministria për Punë dhe Mirëqenie Sociale) ofron trajnime të ndryshme në fushën e makinerisë, informatikës, zdrukthtarisë, dizajnit, et., me qëllim të lehtësimit të punësimit të njerëzve të rinj. Keto zyre gjithashtu është e anagzhaur në ndërmjetësim të punësimit. Trajnimet profesionale janë me rëndësi të madhe duke patur parasysh që sistemi i mesëm i arsimit në Gjilan nuk është i orientuar në mënyrë adekuate kah trajnimi professional i nxënësve të shkollave të mesme me qëllim që ata sa më lehtë të gjejnë punë. Disa organizata tjera jo-qeveritare të cilat ishin të financuara nga organizatat ndërkombëtare kane qenë të angazhuara në trajnimin e grave në rrobaqepësi dhe disa zeje tjera.

Po ashtu ne Komunen e Gjilanit kemi edhe **QENDRA SOCIALE - EDUKATIVE "DON BOSKO "** e cila shërbenë për edukim, aftësim profesional dhe rekreacion për të rinjtë e Gjilanit, pa përjashtim.

- Shkollat teknike (në komunë apo rajon)
 - o Lloji i shkollave te mesme :

Gjilan		
Gjimnazi "Zenel Hajdini"	Shkolla e mesme teknike "Mehmet Isai"	Shkolla e mesme e mjeksisë "Aslan Elezi"
Shkolla e mesme ekonomike "Marin Barleti"	Shkolla e mesme e Bujqësisë "Arbëria"	

Për shumicën e nxënësve të komunës së Gjilanit, të cilët i kanë mbaruar klasat e nënta, gjimnazi ka qenë shkolla më e preferuar për regjistrim.

- Kohëzgjatja e programeve : është 3 dhe 4 vite

- Universitetet dhe kolegjet (në komunë apo rajon)

Gjate vitit 2009/2010 është përfunduar fizibiliteti për themelimin e Universitetit Publikë në Gjiilan e cila si prioritet ka edukimin cilësor dhe nëpërmjet edukimit shtetndërtimin e suksesshëm dhe hapjen e perspektivës së vazhdueshme për këtë regjion e cila ka popullatë të re dhe traditë në arsim të lartë, Participimi në projekt për rregullimin e infrastrukturës : “Ndërtimi i amfiteatrit për nevoja të Fakulteteve të UP-së në Gjiilan”, nga ana e Kuvendit Komunal të Gjiilanit dëshmon se implementimi i këtij projekti është pjese integrale e Strategjisë për Zhvillimin Arsimit të Lartë, tani Universiteti Publikë në Gjiilan ka rrethë 4.500 studente te drejtimeve juridikë, ekonomik dhe fakultetit të edukimit .

Po ashtu në Komunën e Gjiilanit kemi edhe dy fakultete private :

- a) **Degën e Kolegjit “Fama”** - Kolegji “FAMA”, i themeluar në Kosovë si institucion privat i arsimit të lartë është i angazhuar në fushën e mësimdhënies dhe të kërkimeve shkencore dhe ka disa objektiva të cilat janë të shënuara në Statutin e Kolegjit “FAMA”. Kolegji “FAMA”, në gjithë veprimtarinë e tij, ka për mision të kontribuojë në zhvillimin e Arsimit të Lartë, arsimimin cilësor universitar dhe pasuniversitar në fusha të ndryshme profesionale, edukimin me vlerat më të mira morale dhe zhvillimin e kërkimit shkencor me qëllim që të sigurojë praninë e specialistëve të aftë profesionalisht dhe të pastër moralisht, që mund të shpien përpara procesin e zhvillimit ekonomik e shoqëror ne Kosovë, për me shume informata : <http://www.kolegijfama.eu/gjilani>
 - a. Programet e ofruara : Menaxhment, Banka, Financa dhe Kontabilitet, Juridik, Kriminalistikë, Shkenca Politike dhe Administratë Publike, Psikologji, Sociologji,
- b) **Kolegjin Universitar “Gjiilani”** : është i themeluar në Gjiilan si institucion privat i arsimit të lartë është i angazhuar në fushën e mësimdhënies dhe të kërkimeve shkencore, për me shume informata : <http://kugjilani.org> . Sipas vendimit të Bordit Drejtues të Kolegjit Universitar “Gjiilani”, për maturanët shembullor kanë ndarë 20 bursa për ata nga Komuna e Gjiilanit, 10 për Komunën e Vitisë dhe 10 për komunën e Kamenicës.
 - b. Programet e ofruara : Menaxhment, Banka, Financa dhe Kontabilitet, Juridik, Kriminalistikë, Shkenca Politike dhe Administratë Publike, Psikologji, Sociologji, Gjuhë të huaja .

Tatimet

- **Struktura e përgjithshme tatimore në Kosovë :** Administrata Tatimore e Kosovës (ATK), është e përkushtuar në trajtimin e barabartë të të gjithë tatimpaguesve, gjithashtu, ATK është e palëkundur në qëndrimet e saj në zbatimin e plotë të legjislacionit tatimor, në mënyrë që të krijoj kushte më të mira për zhvillimin e biznesit në Kosovë, vizito : <http://www.atk-ks.org>
- **Tatimet për biznes/kompani prodhuese :** Sipas Administrata Tatimore e Kosovës (ATK) kemi këto lloje tatimesh : Tatimi mbi vlerën e shtuar, tatimi mbi të ardhurat personale, tatimi mbi të ardhurat e korporatave, tatimi i paragjykuar, dhe tatimi në fitim
- **Çfarëdo tatimi i veçantë komunal :** Në Komuna ekzistonë Rregullorja për Taksa, Ngarkesa dhe Gjoha Komunale e cila rregullore cakton lartësin e taksave, ngarkesave dhe gjobave për shërbim publik komunal si dhe nevojat tjera për personat fizik dhe juridik që ushtrojnë aktivitete ekonomike dhe jetësore në Komunën e Gjilanit . Lartësia e taksave dhe ngarkesave që do të paguajnë qytetarët, personat fizik dhe juridik, në emër të shërbimeve komunale që ju ofrohen do të caktohen sipas drejtorive përkatëse. vizito : www.rks-gov.net/gjilani
- **Diskutim i shkurtër i tatimeve personale sa i përket qytetarëve të huaj :** Nuk ekziston rregullore apo ligje mbi tatimet personale për qytetarët e huaj .

Pajisja me leje

- **Kërkesat për pajisje me leje për industri/biznese :** Në Komuna ekzistonë Rregullorja për Taksa, Ngarkesa dhe Gjoha Komunale e cila rregullore cakton lartësin e taksave, ngarkesave dhe gjobave për shërbime publike komunale si dhe nevojat tjera për personat fizik dhe juridik që ushtrojnë aktivitete ekonomike dhe jetësore në Komunën e Gjilanit, keto taksa janë vjetore dhe shkojnë në buxhetin komunal të cilat përmes investimeve ju kthehen prapë qytetarëve
- **Kostot & Afati kohor – sa kohë nevojitet për të marrë miratimet komunale**

9.1.	Taksat për leje pune për ushtrimin e veprimtarive afariste dhe pranim teknik të lokaleve afariste:	
N/r	Shërbimet/aktivitetet, tarif/ngarkesat dhe gjobat	Lartësia e taksës €
7.1	Tarifat për leje pune për të gjitha veprimtaritë afariste	10.00
7.2	Për lokalet afariste deri në 50 m ²	30.00
7.3	Për lokalet afariste prej 51 m ² - 100 m ²	50.00
7.4	Për lokalet afariste mbi 100 m ² deri në 500 m ²	150.00
7.5	Për lokalet afariste prej 501 m ² deri në 1000m ²	300.00
7.6	Për lokalet afariste mbi 1000m ²	500.00

Shenime tjera Rregullorja për Taksa, Ngarkesa dhe Gjoha Komunale :

- Bizneset afariste që operojnë në shumë lokacione me firmë dhe leje të njëjtë për secilin lokacion paguajnë 60% të tarifës bazë
- Të gjitha subjektet afariste të cilat veprojnë në territorin e komunës tonë, që selinë e kanë jashtë territorit të Komunës së Gjilanit, do të paguajnë 80 % nga tarifa bazë.
- Përjashtim nga neni 4.2 i kësaj rregulloreje bëjnë subjektet afariste që merren me shërbime postare, telefonike, bankare, sigurime të pasurisë e njerëzve. (paguajnë 100% të tarifave të kësaj rregulloreje)
- Nga taksat dhe ngarkesat lirohen këto zeje të vjetra: kacagjinjtë, saraçët, briskagjinjtë, amargjinjtë, litarpunuesit, përpunuesit nga druri (magje punuesit, punuesit e kutive për paje të nusërisë), punuesit e shoshave, enëve dhe veglave muzikore dhe përpunuesit tradicional të leshit: qeleshepunuesit, xhemper punuesit, zhguna punuesit, qilim

punuesit, çorap punuesit, përpunuesit e argjilës dhe filigranit, kallaj gjinjtë, farkëtarët , pushlarët dhe mbathtarët.

- Bizneset që punojnë me orar të shkurtuar paguajnë 60 % të tarifës bazë vjetore, që kanë lejen e punës dhe licencën nga Ministria.
- Nga taksat dhe ngarkesat lirohen apo bëhet revidimi i vendimit paraprak për bizneset që e kanë mbyllë veprimtarinë e tyre për shkaqe: të afarizmit negativë apo ato që kanë pësuar fatkeqësi të llojeve të ndryshme.
- Të drejtën nga neni 4.8, bizneset mund ta realizojnë nëse sjellin dëshmi si: certifikatën (vërtetimin) për shuarje të biznesit nga Ministria e Tregtise dhe Industrisë, procesverbalin nga Koorporta Elektroenergjetike e Kosoves, zjarrfikësit, Policia e Kosovës, në raste të fatkeqësive të ndryshme.

Tarifat për shfrytëzimin e sipërfaqeve publike, detyrimi bazë është për shfrytëzimin e m², sipas zonave të qytetit. Vendosja e tezgave lëvizëse dhe objekteve tjera të vogla, të përkohshme – sezonale, lëvizëse në të cilat kryhet veprimtaria (tregti, hotelieri) si dhe pajisjeve të caktuara teknike (gjeneratorë, bankomat) - tarifa mujore.

Nr.	Pershkrimi i zones	Lartësia e taksës €
01	Zona I për m ²	10.00
02	Zona II për m ²	8.00
03	Zona III për m ²	6.00

Pasqyra e kategorizimit të objekteve sipas destinimit, zonave, dhe çmimi për 1m² të bruto sipërfaqes/hapësirës për kushte urbanistiko - teknike, pëlqim urbanistik përkatësisht leje ndërtimi

Zonat

Nr.	Pershkrimet e pozicioneve	I	II	III	IV
4.8	Objekte banimi: (objekte kolektive, individuale, vikend shtëpizat)	12.00	8.00	6.00	4.0
4.9	Objekte afariste: tregtare, hoteliere, zejtare, shërbyes, turistike,	20.00	15.00	10.00	5.00
4.10	Objektet Bujqësore, punëtoritë prodhuese-bujqësore; Plemet, koshat; hambarët, ahurit, e të ngjashme.	-	8.00	4.00	2.00
4.11	Terrenet sportive-fushat e sportit të hapura, objekte lojërash për fëmijë dhe të rritur dhe të ngjashme	5.00	3.00	2.00	1.00
4.12	Objekte për eksploatimin e resurseve natyrore (erës, ujit, etj)	50.00	45.00	40.00	20.00
4.13	Objekte të Pompave:	50.00	45.00	40.00	20.00
4.14	Objekte të tipit montues të karakterit të përkohshëm (kioske, baraka etj) mbi 12m ²	15.00	12.00	6.00	3.00
4.15	Objekte lëvizëse- mobile-ambulate, bankomate, etj.	20.00	15.00	10.00	5.00
4.16	Reklama-pano, e të ngjashme mbi 6m ²	20.00	15.00	10.00	5.00

- A kërkohen lejet mjedisore? – Po kerkohet per impiante, gurethyese dhe shfrytëzimin e ujrave termale – minerale .
 - o Cilat nivele të qeverisë kërkojnë lejet mjedisore? : Ministrie e Planifikimit Hapsinorë dhe e Mjedisit, vizito : www.rks-gov.net/mpmh

- Cilat departamente janë të përfshira në procesin e dhënies së lejes?

Departamenti Buxhetit dhe Financave, departamenti i Inspeksionit dhe shërbimet Publike

- Ku i gjen kompania dokumentet e nevojshme për tu pajisur me leje?

Mbrenda ketyre departamenteve : Departamenti Buxhetit dhe Financave, Departamenti i Inspeksionit dhe Sherbiemet Publike .

- A keni zyrë të vetme për të aplikuar për leje apo ndonjë person kontakti për bizneset të cilat kanë nevojë për këtë proces? (zakonisht, profesionistët për ZhEL)

Gjate vitit 2010, Hapet Qendra Komunale për Regjistrim të Bizneseve (QKRB) në Gjilan, që ka lehtësuar afaristët e këtushëm, të cilët nuk kanë më nevojë të shkojnë në Prishtinë për të këtë qëllim, por se shërbimin mund ta kryejnë edhe në komunën e tyre. Decentralizimi i kompetencës për regjistrim të bizneseve nga niveli qendror në atë lokal, do të reflektohet pozitivisht te afaristët, sepse tash e tutje, ata nuk kanë nevojë të humbin kohë dhe të bëjnë më tepër shpenzime për të shkuar në Prishtinë, siç ka qenë deri tani. Paguesa për biznese të vogla, është 7 Euro, informata mbi biznesin, kërkesa dhe certifikata - gjithsej 4 Euro, për ndryshime paguhet taksa prej 7 €, për shuarje të biznesit - 5, ndërsa për korporata - 22 Euro. Qendra Komunale për Biznes, është hapur në kuadër të një projekti të MTI-së, i cili financohet nga Banka Botërore, në shumë prej 200 mijë € dhe implementohet në disa 22 qytete të Kosovës, për t'iu ofruar bizneseve mundësinë që, duke u regjistruar në komunat e tyre, të kursejnë kohë dhe shpenzime. Gjilani ka përfituar në fazën e pare.

Qendra e Biznesit është përgjegjëse për: Regjistrimin e bizneseve të reja (Biznese Individuale, Ortakëri të përgjithshme, Ortakëri të kufizuar, Shoqëri me përgjegjësi të kufizuar, Shoqëri aksionare, Kompani të huaj, Ndërmarrje shoqërore, Ndërmarrje publike, Kooperativa bujqësore) pastaj Riregjistrimi i bizneseve të regjistruara si të përkohshme, Regjistrimi i Emrit Tregtar i cili mund të shfrytëzohet nga cilido lloj i biznesit; Regjistrimin e njësive punuese të bizneseve kosovare; Regjistrimin e njësive – përfaqësive të kompanive të huaja në Kosovë, Regjistrimi i ndryshimeve në informata të cilat kanë qenë të regjistruara me regjistrim të përkohshëm, istribuimi i çertifikatave për bizneset e regjistruara, dhënja e shenimeve dhe vertetimi i kopjeve të dokumentacionit nga regjistri i biznesit, bashkëpunimi me Zyrën e statistikës, Administratën tatimore Zyrat dhe Agjensionet .

Komisioni Evropian ka paraparë ta mbulojë tërë territorin e Kosovës me pesë Agjensione Rajonale për Zhvillim; Prishtinë, Mitrovicë, Pejë, Prizren dhe Gjilan, me qëllim të zhvillimit ekonomik regional dhe gjenerimit të vendeve të reja të punës.

- Partneriteti Publiko Privat, Inkubatori i Biznesit dhe Panairet

Partneriteti Publiko Privat : Komuna e Gjilanit gjate vitit 2011 u ka hap rrugë investimeve publiko-private dhe ka filluar procedurat për partneritet publiko-privat, si mënyrë e re e investimeve, e cila krijon mundësi për zhvillim më të shpejt. Komuna e Gjilanit po hyn në një fazë të re të zhvillimit, duke vlerësuar se lloj i investimeve përmes partneritetit publiko privat, është në radhë të parë interes i qytetarëve të Gjilanit dhe i perspektivës së tyre.

Fillimisht janë identifikuar gjashtë projekte, ku komuna synon të hyjë në partneritet publiko privat, dy prej tyre ku parashihen ndertimet e objekteve afarist –banesor janë kontraktuar dhe janë në fazën e ndetimit, në këtë fazë të partneritet publiko privat është përfshirë edhe Kompania Regional e Mbeturinave “Higjiena” .

Ligji NR.03/L-090 mbi Partneritetet Publiko Private u ka hapur rrugë këtyre investimeve, Ligji ka qenë shumë i mirëseardhur dhe ka qenë i përkrahur nga komuniteti i biznesit si e vetmja mënyrë që t’i rrisë shërbimet ndaj qytetarëve, përmes formave të tilla të partneritetit, Partneritetin publiko-privat, konsiderohet si një nga mundësitë më të mira të zhvillimit ekonomik nga se do të ndihmojë që në një të ardhme të afërt të kemi zhvillim më të hovshëm ekonomik.

Inkubatori i Biznesit : Komuna e Gjilanit ka një inkubator të biznesit (1000 m2) e cila ka 18 hapësira të cilat janë në shfrytëzim të bizneseve, sallën e trajnimit dhe hapësirat tjera të nevojshme për biznese.

Panairet : Një pjesë e komuniteti të biznesit në Komunën e Gjilanit marrin pjesë në panaireset e organizuara si në nivel lokal, nacional dhe ndërkombëtar, e gjitha për arsye se pjesëmarrja në panaireset ka arritur të gjenerojë ide të reja dhe kreative bashkëpunimi në mes të të gjithë pjesëmarrësve duke i dhënë një shtytje të fuqishme dinamizimit të aktiviteteve ekonomike .

Në komunën e Gjilanit organizohet panairi i mjaltit dhe produkteve të bletarisë, ndërsa në nivel nacional brenda vitit në Kosovë organizohet kjo panairë: Panairi i Edukimit, Panairi i Turizmit dhe Hotelorisë, Panairi i Ndërtimit, Teknikës, Energjetikës dhe Mobilitetit, Panairi i Teknologjisë Informative, Telekomunikacionit dhe Grafikës, Panairi i Mjekësisë dhe Farmaceutikës, Panairi i Agrobiznesit dhe Ushqimit, Panairi i Pijeve, Panairi i Automobilistikës, Panairi i Institucioneve Financiare dhe Sigurimeve, në këtë panairë marrin pjesë jo vetëm bizneset Kosovare por edhe nga shtetet fqinje dhe Evropa, vizito web faqen : www.kosovafair.com ose www.ceokos.com

Informatat komunale

- **Forma e qeverisë; tregoni edhe rreth qeverisë rajonale**

Në vitin 2005, Komuna e Gjilanit është fiton çmimin “Diploma Evropiane”, shpërblim ky i Këshillit të Evropës për komunat ose kolektivitetet territoriale, veçanërisht aktive në promovimin e idealit evropian. “Diploma Evropiane” është njëri nga katër çmimet më të larta që ndan Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës .

Çmimi i Evropës është themeluar në vitin 1955 si inkurajimin për vendosjen e marrëdhënieve më të mira në mes të gjithë qytetarëve të Evropës dhe në promovimin e idesë europiane dhe asokohe, askush nuk mund ta imagjinonte suksesin që do ta ketë. Deri në vitin 2000, me këtë çmim janë shpërblyer 56 qytete evropiane, 123 të tjera me plaketen e nderit, 900 kolektivitete me flamurin e nderit dhe më shumë se 400 komuna janë laureate të diplomës europiane.

- **Kryetari i komunës – qe sa kohë është në këtë post :**

Në bazë të neni 12.2 dhe 12.3 të Ligjit nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen e Lokale (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës nr. 28 të datës 4 qershor 2008), Kuvendi i Komunës në Gjilan në mbledhjen e mbajtur më datën 21.11.2008, miraton: **S TA TUTIN E KOMUNËS SË GJILANIT**

Komuna e Gjilanit është njësi themelore e vetëqeverisjes lokale në Republikën e Kosovës, e cila ushtron tërë pushtetin, i cili nuk është i rezervuar shprehimisht për institucionet qendrore.

Organet e komunës janë:

1. Kuvendi i Komunës është organ më i lartë i Komunës dhe
2. Kryetari i Komunës është organi më i lartë ekzekutiv i komunës.

Kuvendi i Komunës është organi më i lartë në komunë, i cili zgjedhet në mënyrë të

Drejtëpërdrejtë nga qytetarët (ne mandate 4 vjeqar) në pajtim me ligjin për zgjedhjet lokale. Kuvendi i Komunës së Gjilanit ka 41 anëtarë.

Kryetari i Komunës zgjedhet në mënyrë të drejtëpërdrejt nga njerëzit që kanë të drejtë vote në komunë, në përputhje me Ligjin mbi zgjedhjet komunale në fuqi. Kryetari i Komunës zgjedhet për mandat (kater vjeqar) sikurse anëtarët e Kuvendit të Komunës në pajtim me ligjin. Zgjedjet e ardheshme lokale priten të mbahen në fund të vitit 2013 .

- **Lista e departamenteve të qytetit :**

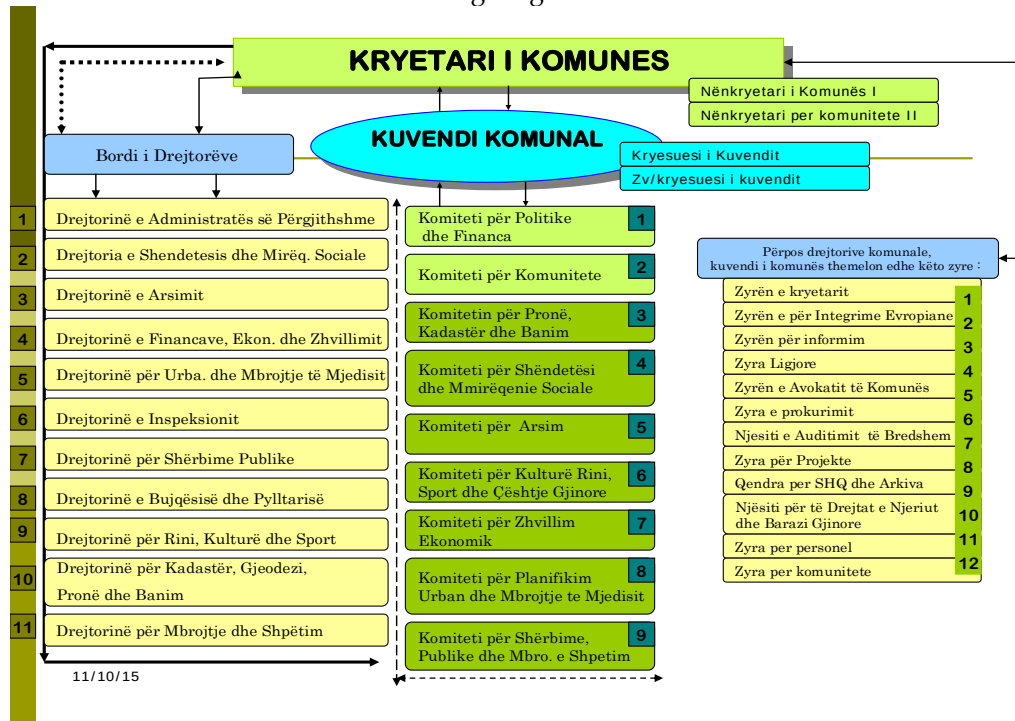
Në bazë të nenit 62.1 të LVL, administrata komunale organizohet në drejtori ku përfshijnë:

1. Drejtorinë e Administratës së Përgjithshme;
2. Drejtorinë e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale,
3. Drejtorinë e Arsimit,
4. Drejtorinë e Financave, Ekonomisë dhe Zhvillimit
5. Drejtorinë për Urbanizëm dhe Mbrojtje të Mjedisit
6. Drejtorinë e Inspeksionit
7. Drejtorinë për Shërbime Publike
8. Drejtorinë e Bujqësisë dhe Pylltarisë
9. Drejtorinë për Rini, Kulturë dhe Sport,
10. Drejtorinë për Kadastër, Gjeodezi, Pronë dhe Banim dhe
11. Drejtorinë për Mbrojtje dhe Shpëtim

Çdo drejtori komunale ka drejtorin që emërohet dhe shkarkohet nga kryetari i komunës, në pajtim me nenin 62.2 të LVL. Drejtorët menaxhojnë dhe udhëheqin drejtorinë e tyre në përputhje me udhëzimet strategjike dhe politike të kryetarit të komunës dhe në pajtim me ligjet dhe rregulloret komunale në fuqi.

Përpos drejtorive komunale, kuvendi i komunës së Gjilanit ka të themeluara edhe këto zyre: Zyrën e Kryetarit; Zyrën për Integritet Evropian; Zyrën për Informim; Zyrën Ligjore; Zyra për personel, Zyrën e Avokatit të Komunës, Zyrën e prokurimit; Njësia e Auditimit të Brendshëm; Zyrën për Projekte; Zyra për Barazi Gjinore dhe Drejta të Njeriut, Qendra për Shërbime të Qytetarëve dhe Arkiva, Zyra për Komunitete

Organogrami :

- Informatat për departamentin e policisë – koha e reagimit & Informata rreth departamentit të zjarrfikësve

Kompetencat e Drejtorisë për Mbrojtje dhe Shpëtim janë: sistemimin e qytetarëve në forcat për mbrojtje, shpëtim dhe ndihmë; vlerësimin e rrezikshmërisë për territorin e komunës; kompetencat e Drejtorisë për Mbrojtje dhe Shpëtim në sferën e mbrojtjes nga zjarri janë: merr të gjitha masat e veçanta për mbrojtjen nga zjarri, kujdeset për zbatimin dhe përparimin e masave të mbrojtjes nga zjarri; i propozon Kuvendit të Komunës nxjerrjen e planit për mbrojtje nga zjarri, në mbështetje të vlerësimit të rrezikut nga zjarri në pajtim me udhëzimet e lëshuara nga ministria; kërkon ndihmë profesionale nga departamenti lidhur me shërbimin e zjarrfikësve .

Drejtorisë për Mbrojtje dhe Shpëtim koordinon bashkëpunimin dhe organizimin e punës me organet e sigurisë në komunë, me KFOR-in, policinë dhe forcat e sigurisë; në sferën e parandalimit të zjarreve.

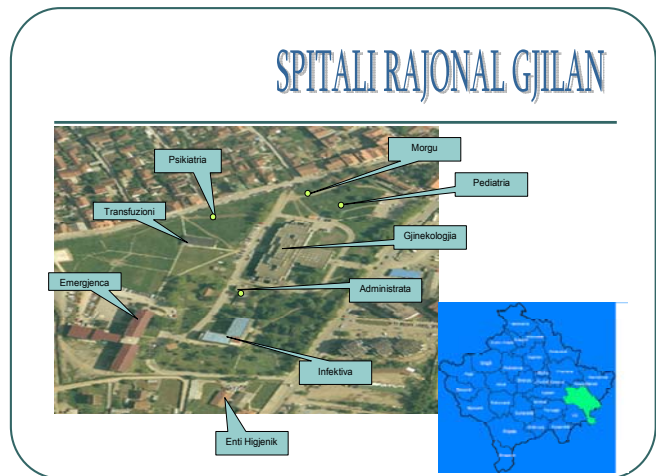
Sipas raporteve të Drejtorisë për Mbrojtje dhe Shpëtim, Policisë së Kosovës dhe KFOR-it Komuna e Gjilanit është njera ndër komunat ku toleranca ndëretinke dhe siguria është në nivele shumë të larta .

Kujdesi shëndetësor

- Numri i mjekëve në zonë dhe specializimi i tyre : Spitali Regjional i Gjilanit ka 527 punore prej tyre 120 mjeke specialiste, 320 infermiere, ekonomiste, ingjinjer, jurist dhe puntore tjere ndimes .
- Spitali më i afërt : Spitali Regjional i Gjilanit funksionon ne kuader te Ministrise se Shendetsise dhe ofron sherbime shendetsore per nivelin dytesor per popullaten e regjionit te Gjilanit qe perfshin komunat : Gjilan, Kamenicë, Ranillugu, Novoberda, Parteshi, Kllokot, Viti si dhe Komunat Preshevë, Medvegjë, Bujanovcë (Serbi) dhe Kumanovë (Maqedoni)
 - o Numri i shtretërve : Spitali Regjional i Gjilanit ka kapacitet prej 450 shtreterve, 6 departamente dhe rrethe 25 m2 siperfaqe te shfrytsueshme
 - o Fushat e kujdesit shëndetësor : Spitali Regjional i Gjilanit ka 17 reparte : gjinekologjia, interno, dializa, pediatria, kirurgjia, anesteziologjia, ortopedia, urologjia, infektiva, sëmundjet e mushkërive, ndihma e shpejtë -emergjenca, ORL, oftamologjia, laborator, transfuzioni i gjakut, materniteti etj.
 - o Kapaciteti i Shendtsise Primare dhe Qendrat tjera : Komuna e Gjilanit ka një shtëpi shëndeti, dhe 30 ambulanta, ku janë të punesuar 244 punore (mjeke dhe infermier) si dhe 51 ordianca private, po ashtu kemi dy qendra dhe ate: Qendrën për Sherimin Mental dhe Qendrën për Rehabilitim Mental, njeherit kemi edhe Qendren per mbrojetjen e Gruase dhe Femijes si dhe Qendren e e Puneve Sociale e cila trajton rastet sociale

11/10/11

11/10/02

Foto : Hapsira e Spitalit Rajonal te Gjilanit

Banimi

- Llojet e vendbanimeve
 - o Shtëpia & Banesa :

Banesat	Ekonomit familjare	Gjithësejt	Meshkuj	Femra
23186	17048	90015	45323	44692

<http://esk.rks-qov.net/rekos2011>

- Shpenzimet e zakonshme për banim

- o Qiraja : Ne komunën e Gjiçanit, qiraja mujore e banimit sillet nga 150 – 300 ne muaj varsishe nga madhesia e objektit te banimit dhe kushteve ne te, ndersa qiraja për shfrytëzim të pronës komunale është më sa vijon:

1. Të gjitha objektet e ndërtuara me material ndërtimor të fortë e me destinim lokal afarist paguajnë qira mujore prej,..... 6 euro për 1m²,
2. Sipërfaqet e lokaleve afariste të përcaktuara si depo paguajnë 30% nga vlera e përcaktuar sipas nenit 10.2 pika 1)
3. Bodrumet të cilat shfrytëzohen dhe janë të destinuara si lokale afariste paguajnë qira sipas nenit 10.2 pika 2)
4. Objektet të cilat me destinacion janë përcaktuar si depo materiali paguajnë qira mujore 1 euro për m²
5. Për objektet e përkohshme pronë komunale (të ndërtuara me material montues) të cilat kanë qasje direkt në rrugë kryesore qiraja mujore është 5 euro për 1m² , kurse të tjerat 3 euro për m²
6. Për objektet e përkohshme (kiosqet, barakat) të vendosura në pronën komunale 3 euro për 1 m²
7. Për vendosjen e garazheve montuese në pronën komunale për automjete të vogla 50 euro në vit.

Qiraja për shfrytëzimin e tokës komunale nëpër vendbanime dhe vise tjera rurale të KK-së Gjiçan është si vijon:

- a) Çmimi i qirasë mujore për zonën e parë që përfshin pronat komunale që shtrihen përgjatë rrugës magjistrale është 0.10 euro për 1m²,
- b) Çmimi i qirasë mujore për zonën e dytë që përfshin pronat komunale në periferi të rrugëve magjistrale është 0.08 euro për 1m²,
- c) Çmimi i qirasë mujore për zonën e tretë që përfshin pronat komunale kodrinore-malore është 0.05 euro për 1m² dhe
- d) Për vendosjen e objekteve të përkohshme në sipërfaqe deri në 10 m², qiraja mujore do të jetë 20 euro, kurse për çdo m² mbi 10 m² paguhet shtesë 1 euro për m².

Qiraja për shfrytëzimin e pronës komunale me qëllim të vendosjes apo ndërtimit të objekteve për veprimtari të caktuar është si vijon:

- a) Çmimi i qirasë mujore për zonën e parë është 1.00 euro për 1m²;
- b) Çmimi i qirasë mujore për zonën e dytë është 0.75 euro për 1m²;
- c) Çmimi i qirasë mujore për zonën e tretë është 0.50 euro për 1m².

- o Komunalet : ZYRA RREGULATORE PËR UJËSJELLËS DHE MBETURINA bene licencimin e ndermarrjeve per grumbullimin e mbeturianve dhe percakton tarifat e sherbimit per sherbiemt e grumbullimit dhe deponimit te mbeturinave .

- o Parkingu : problem është edhe mungesa e parkingjeve në qytet, mirpo në qytetin e Gjiçanit mund të gjenden 5-6 parkingje private me pagesë te cilat ne mase te madhe e zbusin mungesen e parkingjeve ne qytet. Komuna ne plan afate gjate ka parpare shtimin e numrit te parkingjeve .

- A ka ndonjë agjenci që mund të ndihmojë të huajt të gjejnë banesë dhe të kuptojnë kontratat e qirasë? E kzistiojne disa agjensi te cilat miren m shitjen e pronave, shtepive dhe gjetjen e banesave me qira ne baze te kerkesave .

Cilësia e jetesës së komunitetit – Çfarë e bën komunën unike?

- **Hotelet & Restorantet :**

Në komunën e Gjilanit janë 244 ndërmarrje dhe punëtori hoteliere të cilat iu ofrojnë qytetarëve shërbime të fjetjes, ushqimit, pijeve alkoolike dhe joalkoolike, ahengjeve familjare, banketeve, seminareve, trajnimeve dhe shërbimeve të tjera. Hotelaria furnizimin me mallra e bën nga tregu i brendshëm, mall i cili kryesisht është importuar nga shtetet ballkanike edhe ato të Evropës perëndimore . Objektet hoteliere kryesisht janë të ndërtuara në brendi të qytetit dhe pjesërisht në pjesët periferike.

Në këto ndërmarrje janë të punësuar 976 punëtorë, ndërsa qarkullimi vjetor në këto biznese është 4,762,409 €/vit. Kapacitetet e objekteve hoteliere janë 14,640 m². Filltet e zhvillimit të bizneseve hoteliere janë nga fundi i viteve të tetëdhjeta, ndërsa hovi i zhvillimit dhe i modernizimit të hotelierisë është bërë në katër vitet e fundit.

Foto : motel "Kosova" & Restorant "Vali Ranch"

- **Bankat :** Ekzistojnë 7 banka private komerciale: Pro-Credit Banka dhe Raiffeissen Banka janë në pronë të aksionarëve internacionalë, kurse Banka e Biznesit Privat, TEB Banka , Banka Ekonomike dhe Banka Kombëtare Tregëtare janë në pronësi të kapitalit vendas, e gjithashtu edhe NLB e cila është në pronësi të kapitalit të përbashkët Kosovar-Sllloven. po ashtu kemi edhe dy institucioneve mikro-financiare jo-profitabile që operojnë në Gjilan: FINCA dhe Programi i Ndërmarrjeve të Kosovës (KEP), të cilat kreditojnë mikro-firmat vetëm për kapital qarkullues .
- **Zonat për të bërë Pazar :** Tregu i qytetit në Gjilan funksionon që nga vitet 1960, tregu i gjelbër paraqet hapësirën më të rëndësishme të qytetit, brenda hapësirës së tregut sot ofrohen keto shërbime për qytetare : Hapesira për qarkullimin e pemëve dhe perimeve, për qarkullimin e mallrave të tekstit, stofit, veshmbathjeve, bizhuterisë dhe produkteve të tjera, për qarkullim të produkteve dhe të gjysme produkteve të drurit si dhe mobilet, për qumësht dhe produkte të qumështit, për prodhimet nga bletaria, për produkte të artizanaleve për drithëra dhe shërbime tjera të përziera.

- **OJQ-të** : shoqëria civile në këtë komunë është mjaft aktive, Organizata më e madhe jo qeveritare është Qendra Kosovare për Bashkëpunim Ndërkombëtar (KCIC) dhe Klubi i Gazetareve “ Beqir Musliu” , këto organizatë ka zbatuar shumë projekte që kanë të bëjnë me monitorimin e qeverisjes komunale apo ofrimin e alternativave për një qeverisje më të mirë. Organizatë tjetër aktive është edhe OJQ “Paqja me Natyrën” e cila është e orientuar shumë më shumë drejt problemeve që kanë të bëjnë me mjedisin dhe e cila ka shtyrë shumë projekte përpara në agjendën komunale. Shoqata e gruas “Liria” është organizatë e cila merret me çështjen e grave dhe përkujdesjes sociale. Kjo shoqatë merr një financim të konsiderueshëm nga ana e komunës për implementimin e projekteve sociale. ANP (Aksioni për Ndërtimin e Paqes) është organizatë tjetër aktive. Aktivitetet kryesore të ANP-së janë fuqizimi i rinisë dhe pajtimi ndëretnik. Në këto dy fusha ANP ka pasur disa aktivitete edhe në komunën e Kamenicës dhe Novobërdës. Ekzistojnë mbi 100 shoqata të ndryshme nga të gjithë sektoret por nuk janë shumë aktive .
- **Mediat Lokale** : Në komunën e Gjilani funksionojnë tri televizione lokale (TV Vali, TV Men dhe TV Puls) dhe katër radio lokale (Radio Energy, Radio Victory, Radio Star dhe Radio MegaVox). Në përgjithësi, Gjilani ka media të pavarura dhe profesionale në punën e tyre. Po ashtu, Gjilanin e mbulojnë edhe gazetatat më të mëdha ditore përmes korrespondentëve të tyre të përhershëm në terren, ka edhe portalin e lajmeve lokale - web faqen <http://www.2lonline.com> e cila mbulon komunat e regionit të Gjilanit me me te rejtat .
- **Organizatat e specializuara për të ndihmuar të huajt** : Në Komunën e Gjilanit ekziston një zyrë e Kryqit të Kuq, ata distribuojnë me të mirat të cilat i marrin nga OJQ-të dhe organizatat tjera; ata dhurojnë pako higjienike dhe gjera tjera sipas nevojës, po ashtu ekziston edhe zyra për riintegrim brenda komunes së gjilanit e cila ka në përkujdesje personat që kthehen nga vendet e treta dhe ata zyra për kthim dhe komunitete të cilat ka në përkujdesje familjet e kthyerat .
- **Zonat për rekreacion** :

- **Parqet** :

- **Lokacionet rekreative në ambient të hapur – sportet** :

Komuna e Gjilanit, si për nga vëllimi e sasia, ashtu edhe niveli artistik i veprimtarisë kulturore dhe sportive, por edhe numri i manifestimeve, dhe shkalla e lartë e organizueshmërisë – padyshim është njëra ndër më të dalluarat në Kosovë

- Lokacionet/aktivitetet kulturore :

Jeta kulturore në komunën e Gjiłanit, si sferë kaq e rëndësishme e superstrukturës shoqërore, ka një traditë që daton menjëherë pas Luftës së Dytë Botërore, dhe u zhvillua me baticë e zbatice - varësisht nga rrethanat politike e shoqërore të një sistemi monist sllavokomunist, i cili në të shumtën e rasteve u përpoq të neglizhojë e pengojë zhvillimin e kësaj sfere në funksion të kultivimit dhe formësimit të një identiteti etnik shqiptar.

- Lokacionet e kultit :

Në komunën e Gjiłanit janë 31 xhami, një kishë katolike si dhe një Teqe. Lufta i ka shkatërruar tërësisht 5 xhami, ndërsa 9 të tjera, pjesërisht. Kisha katolike në fshatin Dunavë (zonë kufitare me Preshevën dhe Kumanovën) nuk kryen më shërbesa, sepse nuk ka as popullatë që jeton atje. Komuna, në marrëveshje me Ipeshkvinë e Kishës katolike e ka marrë nën përkujdesje të veten këtë monument fetar. Në komunën e Gjiłanit janë edhe 9 kisha ortodokse

- Ngjarjet e veçanta – paradat, festimet, festivalet, koncertet muzikore, ceremonitë :

Aktiviteti dhe veprimtaria e vrullshme në këto katër segmente të arteve që zhvillohen në komunën e Gjilanit, bëri që të lindin edhe një sërë Manifestimesh kulturore, të cilat i sublimojnë këto veprimtari, ndërkaq që, nëse pikërisht aktiviteti i lindi ato, ato në fakt e nxisin veprimtarinë edhe më të bujshme, kështuqë në këtë drejtim kemi të bëjmë më një korelacion të dyanshëm e të ndërsjellë.

- **“Flaka e Janarit”**. – është Manifestim që i sublimon në mënyrën më të mirë që të gjitha këto veprimtari, sepse në fakt përbëhet nga arti letrar, arti skenik, ai muzikor dhe ai pamor, në nderim të pietetit të martirëve të kombit që nga Epoka e lavdishme e Skënderbeut e deri tek periudha pokaq e lavdishme të Ushtrive tona Kombëtare Çlirimtare, që mbahet në kapërcylin kohor 11-31 janar, në të cilin marrin pjesë rreth 500 krijues para rreth 4.524 dashamirësve dhe njohësve të këtyre arteve.

- **Çmimi Letrar “Beqir Musliu”**. – Në shenjë të nderimit të figurës letrare të njërit ndër shkrimtarët më të mëdhenjë shqiptarë, gjilanasit Beqir Musliut (1945-1996), në ditëlindjen e tij (më 11 qershor), organizohet Akademi Letrare me ç’rast, i ndahet solemnisht çmimi letrar për vepër letrare krijuesit më të dalluar shqiptar gjatë vitit gjegjës, sipas vlerësimit të Jurisë gjegjëse, Çmim ky i cili e mbanë emrin e këtij letrari, me çka, nderohet emri dhe vepra e këtij kolosi të letrave tona, sikundër që nderohen edhe krijuesit aktualë më të dalluar kombëtarë.

- **Festivali Kombëtar i Folklorit**. - Me qëllim të ruajtjes dhe kultivimit të “konservimit” të folklorit burimor anamoravas dhe me synim që të nxitet kjo veprimtari e trashëgimisë kulturo-historike, organizohet ky Manifestim mbarëkombëtar në të cilin marrin pjesë rreth 13 shoqeri të të gjitha trojeve tona etnike me rreth 1,500 anëtarë, të cilët, për tri ditë, shpalosin repertorin e tyre të begatshëm para rreth 2,300 spektatorëve.

- **“Takimi me më të dalluarit”**. - Me qëllim të nxitjes së vlerave më të larta kulturore, sportive dhe të sferës së rinisë, në prak të përmbylljes së vitit gjegjës kalendarik, organizohet Manifestimi “Takimi me më të dalluarit”, në të cilin, më të dalluarit në të gjitha segmentet kulturo-artistike, sportive e rinore, nderohen me Çmime, dhurrata e mirënjohje, në një solemnitet kulturo-artistik.

- **Panairi vjetor i librit**. - Tradicionalisht, nisur 21 vite më parë, Biblioteka Ndërkomunale “F. Noli”, organizon Manifestimin “Panairi i Librit”, me karakter shitës, deri më 20 për qind të çmimit të zbritur, ku marrin pjesë mbi 40 editorë të arealit mbarëkombëtarë shqiptarë, me mbi 12,000 titujsh, që me të madhe shërben si një hallkë e fortë midis autorëve, botuesve dhe lexuesve, dhe po ka ndikim të madh në popullarizimin e librit.

Drejtoria për Zhvillim Ekonomik - Gjilan
Fadil OSMANI, Zyrtar për Promovimin e Investimeve
mob: +377 45 218 100
E-mail: fadilosmani02@yahoo.com